

УДК 351.751.6:908

**НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ «КУЛЬТУРА НАРОДІВ
ПРИЧОРНОМОР'Я» ТА ЙОГО РОЛЬ У РОЗВИТКУ
НАУКОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ АВТОНОМНОЇ РЕСПУБЛІКИ
КРИМ (НА ПРИКЛАДІ ТАВРІЙСЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМ. В.І.
ВЕРНАДСЬКОГО)¹**

Ю.А. Катунін

(Міжвузівський Центр «Крим», м. Сімферополь, Україна)

У доповіді досліджуються етапи створення наукового призначення видання, що продовжується, і показано його вплив на формування наукового потенціалу Криму.

Ключові слова: ініціатива, інтелектуальний потенціал, академія наук, дисертації, міжнародна редакція, доктор наук, кандидат наук, електронний журнал

В докладе исследуются этапы создания продолжающегося издания научного назначения и показано его влияние на формирование научного потенциала в Крыму.

Ключевые слова: инициатива, интеллектуальный потенциал, академия наук диссертации, международная редакция, доктор наук, кандидат наук, электронный журнал

У 1997 році Міністерством інформації України був зареєстрований науковий журнал «Культура народів Причорномор'я». Ініціаторами його створення виступили співробітники кафедри української та зарубіжної культури Сімферопольського держуніверситету. Засновником журналу став Міжвузівський центр «Крим», який разом із Кримським науковим центром НАН України і Міністерства у справах науки та освіти України організував його видання.

Метою журналу є робота з формування інтелектуального потенціалу України, підтримка вчених, що займаються підготовкою кандидатських і докторських дисертацій. Проте основним напрямом у діяльності журналу є підтримка молодих учених, які займаються дослідженням різних аспектів життєдіяльності суспільства. Журнал одним із перших в Україні став публікувати статті не тільки аспірантів і пошукачів, але й найбільш талановитих студентів. Завдяки публікаціям у «Культурі народів Причорномор'я» декілька студентів Таврійського національного університету впродовж 7 років пройшли шлях від студента до докторанта, захистивши дипломи випускників вузу, а потім ставши кандидатами наук і доцентами. Сьогодні в журналі ними публікуються статті за матеріалами докторських досліджень [1].

У 1999 році журнал був зареєстрований у ВАК України як видання, в якому публікуються статті, що приймаються спеціалізованими радами при захисті кандидатських і докторських дисертацій з економічних, географічних, філософських, філологічних, історичних і мистецтвознавчих наук (географічні та філософські науки – перелік № 1 від 09.06.1999 р., історичні, філологічні та мистецтвознавчі науки – перелік № 2 від 08.09.1999 р.; економічні науки – перелік № 5 від 10.05.2000 р.).

У 2004 році до складу засновників журналу, разом із Міжвузівським центром «Крим», ввійшли Кримський науковий центр Національної академії наук України і Міністерства науки та освіти України і Таврійський національний університет ім. В.І. Вернадського [2].

До складу Редакційної ради журналу входять академіки, члени-кореспонденти та доктори наук, що є експертами з конкретних наукових напрямів, які зареєстровані у ВАКУ [3]. Редакційну раду журналу очолює академік НАН України П. П. Толочко [4]. Науковий консультант журналу – член-кореспондент НАН України, Голова Кримського наукового центру НАН України і Міністерства науки та освіти України, ректор Таврійського національного університету ім. В. І. Вернадського, професор

---

¹ Доклад на русском языке представлен по адресу:
http://conf.cpic.ru/eva2007/rus/reports/report_1202.html

М.В. Багров [5]. Головний редактор – доктор історичних наук, професор Таврійського національного університету Ю. А. Катунін.

З 1997 до цього часу в журналі опубліковано більше п'яти тисяч статей, авторами яких є вчені з 10 держав світу: України, Росії, Франції, Німеччини, Ізраїлю, США, Туреччини, Польщі, Болгарії, Білорусі. Для продовження співпраці із зарубіжними авторами в журналі створюються міжнародні редакції. 95% статей, що опубліковані в журналі, підготовлені українськими вченими, 5% - авторами з інших країн світу.

Авторами або співавторами 25% статей, опублікованих у журналі, є доктори наук, 30% – кандидати наук. 45% статей підготовлено аспірантами, пошукачами, науковими співробітниками та студентами.

Статті в журналі публікуються на різних мовах народів світу: російській, українській, кримськотатарській, англійській, польській та ін.

У 1999 році за ініціативою Паризького міжнародного центру реєстрації періодичних видань журналу був присвоєний міжнародний індекс ISSN 1562-0808.

Завдяки публікаціям у журналі «Культура народів Причорномор'я» в Україні, Росії та інших державах було захищено більше 50 докторських і близько 250 кандидатських дисертацій. Аналіз, проведений редакційною колегією журналу, дозволяє проілюструвати ефективність роботи журналу з формування наукового потенціалу Автономної Республіки Крим на прикладі Таврійського національного університету ім. В. І. Вернадського.

З 1999 по 2004 р. за підтримки журналу «Культура народів Причорномор'я» викладачами, науковими співробітниками, аспірантами і пошукачами Таврійського національного університету ім. В. І. Вернадського захищено 21 докторську і 83 кандидатські дисертації. Як приклад наведемо докторські дисертації:

1999 рік: Петренко О. Д. (№№ 2, 3, 7, 19, 29, 42 – філологічні науки), Сілін В.В. (№ 23, 37, 39, 42 – філологічні науки), Позаченюк К. А. (№№ 3, 26, 33, 48 – географічні науки), Рудяков О. М. (№№ 10, 13 – філологічні науки), Швецова А. В. (№№ 1, 2, 3, 5, 6, 14, 21, 22, 30 – філософські науки);

2000 рік: Слінкін М. Ф. (№№ 4, 7, 8, 10, 11, 15, 17, 22, 24, 25, 30, 31, 33, 41, 50 т.1 – історичні науки), Ганкевич В. Ю. (№№ 1, 2, 4, 33, 50, т. 1 – історичні науки);

2001 рік: Багров М. В. (№№ 4, 5, 6, 15, 17, 20, 21, 25, 26, 34, 40 – географічні науки), Борисова Л. М. (№№ 3, 5, 6, 11, 13, 14, 23, 27 – філологічні науки), Петрова Е. Б. (№№ 4, 12, 13, 15, 27, 30, 33 – історичні науки), Шевелєв С. С. (№№ 4, 5, 6, 7, 9, 11, 13, 17, 20, 22, 33, 38 – історичні науки), Юрченко С. В. (№№ 36, 38 – історичні науки);

2002 рік: Гуменюк В. І. (№№ 17, 19, 20, 21, 22, 24, 36 – філологічні науки), Непомнящий А. А. (№№ 2, 3, 4, 7, 9, 13, 22, 25, 36, 38, 39, 50 т.1. – історичні науки);

2003 рік: Богданович Г.Ю. (№№ 7, 8, 9, 13, 14, 15, 21, 22, 24, 29, 30, 31, 33 – філологічні науки), Наливайченко С. П. (№№ 2, 5, 10, 15, 17, 22, 31, 33, 36 – економічні науки), Чепурко В. В. (№№ 2, 7, 9, 10, 12, 13, 36 – економічні науки), Голосова Т. М. (№№ 20, 24, 39, 50 т.1, 52 – філологічні науки),

2004 рік: Вахрушев Б. О. (№№ 9, 10, 14, 17, 24, 26, 35, 36, 43, 50 т.1 – географічні науки), Яковенко І. М. (№ №21, 22, 30, 31, 35, 38, 39, 43, 50 т.1 – географічні науки), Катунін Ю. А. – № №1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 17, 21, 22, 24, 25, 26, 33, 38, 39, 48 т.1, 51, 50 т.1 – історичних наук).

Журнал «Культура народів Причорномор'я» має дві електронні версії в глобальній світовій мережі Інтернет. На web-сайті журналу вже побувало кілька десятків тисяч осіб з 70 держав світу [6]. Одна з електронних версій журналу встановлена на сайті Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського [7], з якою редакція журналу уклала договір про довгострокову співпрацю з формування Електронної бібліотеки України. У наш час вирішується питання про створення ще одного інформаційного серверу, на якому буде розташована повнотекстова версія журналу.

У 2004 р. співробітниками Центру інформаційних технологій Міжвузівського центру «Крим» [8] (керівник Ядрова Г. В. [9]) при підготовці електронної версії журналу розроблена методика та зареєстрована технологія створення електронного документа. Дана технологія, що має пошукову систему, дозволяє переносити на компакт-диски різного типу будь-яку друкарську продукцію без втрати якості інформації, яка представлена в першоджерелах [10, 11]. За цією технологією найближчим часом видаватиметься (і частково вже видається) одна з електронних копій журналу.

З 2005 року кожен номер журналу додатково супроводжується «автономною» електронною версією, яка видається (іноді як альтернативна або як паралельна) автору публікацій [12, 13]. Автором технології створення електронної версії журналу та його повної електронної колекції є С. В. Дудченко [14, 15].

У наш час у формі збірних випусків підготовлена повнотекстова електронна версія номерів (№№ 1-75) журналу на CD-дисках. Перший випуск включає номери журналу з 1 по 35, другий з 36 по 50, третій з 50 по 65, четвертий з 66 по 75. Кожен із випусків покладено в основу бібліографіч-

них показників журналу, які одержали високу оцінку керівників і наукової громадськості кримського регіону [16]. Усього до цього часу випущено три показники, де в цілому представлено більше п'яти тисяч статей, опублікованих у журналі за період з 1997 по 2007 рік.

Усі номери журналів є в бібліотеках, затверджених у переліку ВАК України. Науковий журнал «Культура народів Причорномор'я» отримують різні фонди для бібліотек інших держав, зокрема – для вузів США.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Катунін Ю. А. Внесок журналу «Культура народів Причорномор'я» у формування наукового потенціалу України (на прикладі Таверійського національного університету ім. В.І. Вернадського) / Ю. А. Катунін // *Культура народів Причорномор'я*. – 2004. – №50. – Т.1. – С. 6–9. – рос. – Режим доступу: URL: http://www.nbuv.gov.ua/Articles/Kultnar/knp50_1/knp50t1_6-9.pdf (перевірено 29.10. 2007 р.)
2. Про засновників наукового журналу «Культура народів Причорномор'я» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <http://www.nbuv.gov.ua/Articles/KultNar/uchredit.htm> (перевірено 29.10.2007 р.)
3. Редакційна рада наукового журналу «Культура народів Причорномор'я» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <http://www.nbuv.gov.ua/Articles/KultNar/redsovet.htm> (перевірено 26.10. 2007 р.)
4. Толочко Петро Петрович: Персональна web-сторінка. – Режим доступу: URL: <http://www.nas.gov.ua/NAS/Academicians/akademicans/a22/Tolochko.htm> – укр. (перевірено 02.11. 2007 р.)
5. Багров Микола Васильович: Персональна web-сторінка. – Режим доступу: URL: <http://www.ccssu.crimea.ua/tnu/rectorat/rector/index.htm> (перевірено 02.11. 2007 р.)
6. Web-сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського. – Режим доступу: URL: <http://www.nbuv.gov.ua> – укр. (перевірено 02.11. 2007 р.)
7. Електронна версія наукового журналу «Культура народів Причорномор'я». – Режим доступу: URL: <http://www.nbuv.gov.ua/Articles/KultNar/index.html> (перевірено 02.11. 2007 р.)
8. Електронна колекція Центру інформаційних технологій Міжвузівського центру «Крим». – Режим доступу: URL: <http://www.nbuv.gov.ua/ellib/Crimea/index.html> (перевірено 02.11.2007 р.)
9. Ядрова Галина Василівна: Персональна web-сторінка. – Режим доступу: URL: <http://www.nbuv.gov.ua/ellib/Crimea/Jadrova/> (перевірено 02.11.2007 р.)
10. Дудченко С. В. Електронний документ як повнотекстове, довідкове і бібліографічне першоджерело / С. В. Дудченко // *Культура народів Причорномор'я*. – Сімферополь: Міжвузівський центр «Крим». – 2004. – № 50. – Т.3. – С. 59–64. – Бібліогр.: 4 назв. – Режим доступу: URL: http://www.nbuv.gov.ua/Articles/Kultnar/knp50_3/knp50t3_59-64.pdf (перевірено 26. 10. 2007 р.)
11. Дудченко С. В. Електронна версія журналу «Культура народів Причорномор'я» (методика, технологія та історія створення) / С. В. Дудченко // *Культура народів Причорномор'я*. – Сімферополь: Міжвузівський центр "Крим", 2005. – № 70. – 65 с. – Режим доступу: URL: <http://www.nbuv.gov.ua/Articles/Kultnar/knp70/knp70.pdf> (перевірено 02. 11. 2007 р.)
12. Ядрова Г. В. Етапи формування електронної колекції наукового журналу / Г. В. Ядрова // *Бібліотечна справа – 2005: діяльність бібліотек і розвиток інформаційної культури суспільства: Матеріали десятої міжнародної наукової конференції, Москва, 20 – 22 квітня 2005 р.* – М., 2005. – С. 242–244. – Режим доступу: URL: <http://www.nbuv.gov.ua/ellib/crimea/Jadrova/text/242-244.pdf> (перевірено 26.10. 2007 р.)
13. Про редакційну колегію електронної версії [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <http://www.nbuv.gov.ua/Articles/KultNar/redkol/index.htm> (перевірено 26.10. 2007 р.)
14. Про автора електронної колекції Сергія Вікторовича Дудченка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <http://www.nbuv.gov.ua/Articles/KultNar/redkol/dudchenko/index.htm> (перевірено 26.10. 2007 р.)
15. Авторські публікації С. В. Дудченка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <http://www.nbuv.gov.ua/ellib/crimea/Dudchenko/aboutme.html> (перевірено 26.10.2007 р.)
16. Каврайський В. Новий тип бібліографічного показника: Рецензія/ В. Каврайський // *Вісник книжкової палати*. – 2006. – № 5. – С. 13–14.